

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Психологія

(Основи психології. Вікова, педагогічна та спеціальна психологія)

підготовки бакалавра

спеціальності

014. Середня освіта (Інформатика)

освітньо-професійної програми

Середня освіта. Інформатика

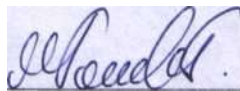
Силабус навчальної дисципліни Психологія (Основи психології. Вікова, педагогічна та спеціальна психологія) підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності: 014. Середня освіта (Інформатика) за освітньо-професійною програмою Середня освіта. Інформатика

Розробник: Дмитріюк Н. С., доцент, кандидат психологічних наук.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри:

Гошовський Я. О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія (Основи психології)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни (за навчальним планом 2021р.)
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика) Освітньо-професійна програма Середня освіта. Інформатика бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90 / 3		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
		Лекції 20 год.
		Практичні 16 год. Лабораторні - год.
		Індивідуальні 0 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 48 год.
		Консультації 6 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання українська		

Психологія (Вікова, педагогічна та спеціальна психологія)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни (за навчальним планом 2021р.)
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика) Освітньо-професійна програма Середня освіта. Інформатика бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90 / 3		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>2-ий</u>
		Лекції 20 год.
		Практичні 14 год. Лабораторні - год.
		Індивідуальні <u>0</u> год.
		Самостійна робота 50 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 6 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

ППП – Дмитріюк Наталія Степанівна

Науковий ступінь - кандидат психологічних наук

Вчене звання - доцент

Посада - доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Контактна інформація - тел.0956296108, електронна адреса: dm.ns@ukr.net

Дні занять (посилання на електронний розклад)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна Психологія (Основи психології) надає можливість студентам оволодіти системою знань щодо закономірностей існування та розвитку психічної реальності, осмисленні найбільш ефективних методів психологічного пізнання та впливу на особистість, що є важливим елементом підготовки до професійної діяльності майбутнього фахівця. Основу базових знань даної дисципліни складають теоретичні та експериментальні дослідження, що виявляють найбільш загальні психологічні закономірності, теоретичні принципи і методи психології, основні поняття та категоріальний апарат.

Навчальна дисципліна Психологія (Вікова, педагогічна та спеціальна психологія) спрямована на вивчення студентами вікової мінливості психічного розвитку особистості на різних етапах онтогенезу (філо-, історіо-, соціогенезу); розуміння психологічних механізмів закономірностей навчання та виховання; систематизація знань зі спеціальної психології, формування практичних навичок необхідних для роботи педагога з дітьми із особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі.

2. Пререквізити

Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях шкільної програми з природничо-математичних дисциплін: «Біологія», «Математика».

Постреквізити:

Дисципліни, які потребують певних знань, умінь та навичок: «Психологія за професійним спрямуванням», «Психологія лідерства», «Психологія обдарованої дитини».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є систематизація та вивчення основних методологічних та теоретичних засад психологічних явищ, а також формування професійної свідомості та самосвідомості.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування уявлень про природу психічного і методи його вивчення; ознайомлення з теоретичними парадигмами в психології, фундаментальними психологічними категоріями і принципами; формування базових теоретичних знань і практичних навичок в галузі психології, необхідних для педагогічної діяльності, пов'язаної з розумінням індивідуальних відмінностей особистості.

4. Результати навчання (Компетентності)

При оволодінні змістом програми навчальної дисципліни студенти повинні набути вмінь вирішувати психологічні проблеми й завдання та оволодіти головними компетенціями для забезпечення ефективної професійної діяльності.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній сфері при здійсненні педагогічної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК2. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК11. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК4. Здатність використовувати знання наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів у практиці навчання інформатики в базовій середній школі.

СК6. Здатність усвідомленого вибору навчально-викладацьких та оцінювальних стратегій і розуміння їх теоретичних основ, практичних навичок навчання та викладання.

СК8. Здатність створювати та керувати освітніми інформаційними проєктами і оцінювати їх результати, проєктувати навчальний процес учнів.

СК9. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів, пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

СК10. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду

СК12. Здатність демонструвати знання й розуміння наукових фактів, теорій, принципів і методів математичного апарату, необхідного для підтримки предметної галузі «Інформатика».

СК13. Здатність забезпечити охорону життя і здоров'я учнів (у тому числі з особливими потребами), їхньої рухової активності в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

Програмні результати навчання:

Тема 11. . Основні підходи до вікової періодизації психічного розвитку	8	2	1			5	2 ДБ
Тема12 Психологія дошкільного дитинства	8	2	1			5	2 ДС
Тема13. Психологія молодшого школяра	9	2	1		1	5	2 ДС
Тема 14. Особливості розвитку дитини в підлітковому та юнацькому віці	7	1	1			5	2 ДБ
Тема 15. Психологія віку дорослості	8	1	1		1	5	2 ДС
Тема 16. Педагогіка як наука про освіту. Структура сучасної педагогіки	9	2	1		1	5	2 РМГ
Тема17. Навчання як головний шлях до освіти	9	2	2			5	2 Т ; ДС
Тема 18. Виховання як підготовка дитини до дорослого життя.	10	2	2		1	5	2 ДС
Тема 19. Патопсихологічний розвиток як фактор девіантної поведінки	10	2	2		1	5	2 РМГ
Тема 20. Психологічні особливості інклюзії в освіті. Інклюзія, інтеграція та інклюзивна школа як модель соціального устрою	12	4	2		1	5	2 ДС
Разом за за змістовим модулем 2	90	20	14		6	50	20
Модульні контрольні роботи							60
Екзамен							60
Усього годин/балів	180	40	30		10	98	100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Психологія як наука і практика.	4
2	Психологія та її місце в системі наук про людину.	2
3	Психіка людини як предмет наукового вивчення.	4
4	Співвідношення психічних і фізіологічних процесів та явищ.	1

5	Загальні властивості відчуттів.	1
6	Теорії мислення	4
7	Уява і творчість	1
8	Спосіб життя та його вплив на особистість.	4
9	Особистість у практичній психології.	4
10	Індивідуально-типологічні особливості людини	4
11	Психофізіологічні властивості особистості.	1
12	Спілкування в соціальних групах.	4
13	Психологічні способи впливу в процесі спілкування.	1
14	Психологічні характеристики малих груп.	1
15	Нормативна поведінка в групі.	4
16	Конфліктні ситуації та шляхи їх розв'язання.	1
17	Увага та емоційно-вольові процеси.	4
18	Здібності. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови.	4
19	Проблеми психічного розвитку і становлення особистості	5
20	Психічний і особистісний розвиток дитини до вступу в школу	2
21	Психічний і особистісний розвиток молодшого школяра	5
22	Проблема підліткового віку у життєвому циклі людини	5
23	Психологічний та особистісний розвиток старшокласника	2
24	Основні ознаки періоду зрілості	5
25	Особистість вчителя в системі освіти і виховання	5
26	Психологічна характеристика методів педагогічного впливу	2
27	Проблема реалізації диференційованого підходу в навчанні	5
28	Загальні психолого-педагогічні аспекти інклюзії в освіті	2
29	Загальна характеристика розладів психофізичного розвитку та їх причини	2
30	Особливості розвитку, навчання при порушеннях слуху та зору	2
31	Особливості навчання особистості при порушенні інтелекту, ЗПР	3
32	Особливості навчання дітей при вадах мовлення	5
Усього годин		98

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (за умови введення карантину, дозволу на вільне відвідування, хвороба, міжнародне

стажування) навчання може відбуватись за погодженням із викладачем дисципліни в таких форматах: он-лайн, самостійне опрацювання, індивідуальні заняття.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Усі види навчальної діяльності, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен. Екзаменаційна оцінка (100 балів) є результатом виконання трьох теоретичних питань (3- х 20 балів = 60 балів) та семестрового модульного контролю (60 балів). Модульний контроль передбачає виконання модульної контрольної роботи. Всі завдання оцінюються максимально в 60 балів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90-100	Відмінно
82-89	Дуже добре
75-81	Добре
67-74	Задовільно
60-66	Достатньо
1-59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Психологія (Основи психології)

1. Бойченко Е. В., Полякова А. Н., Поляков К. Н. Азбука психології: учеб. пособ. Киев: Сварог, 2017. 190 с.
2. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
3. Дмитріюк Н. С. Роль емоційного фактору в міжособистісній взаємодії студентів. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Том VI: Психологія обдарованості*. Вип. 15. Київ Житомир: Вид.-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. С. 181 – 188.
4. Дмитріюк Н.С. Психологія: методичні рекомендації до самостійної роботи студентів. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2021. 18 с.
5. Дмитріюк Н.С. Психологія: методичні рекомендації до індивідуальної роботи студентів. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2021. 14 с.
6. Дмитріюк Н.С. Психологія: методичні рекомендації до практичних занять. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2021. 31 с.
7. Дмитріюк Н. С. Роль феномену емоційної компетентності студента як майбутнього фахівця. *Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Київ, 2019. Том X: Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія. Вип. 33. С. 50 –

8. Дмитріюк Н. С. Зв'язок академічної прокрастинації з організацією навчальної діяльності студентів. *Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Київ, 2019. Том I : Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія. Вип. 53. С. 62 – 67.

9. Дмитріюк Н. С. Самоставлення як психологічний компонент особистісного розвитку сучасного підлітка. *Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / за наук. ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої*. Вип. 45. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. С. 128 – 151.

10. Дмитріюк Н.С. Психологічні проблеми емоційного розвитку дітей старшого дошкільного віку. *Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Харків: КУ ФОП Іванової М. А., 2020. Том IV. Психологія розвитку дошкільника. Вип. 16. С. 46-58.

11. Загальна психологія : Підручник. О. В. Скрипченко та ін. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: Каравела, 2012. 464 с.

12. Засекіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування: навч. посіб. для студентів ВНЗ. 2-е вид. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.

13. Ільїна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях: навч. посібник. Суми: Унів. кн., 2018. 239 с.

14. Ільїна Н. М., Мисник С. О. Загальна психологія: теорія та практикум: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2017. 352 с.

15. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення: навч. посіб. Київ: ЕксОб, 2001. 303 с.

16. Лукацкий М. А., Остренкова М. Е. Психология: учебник. 3-е изд., испр. и доп. Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2017. 704 с.

17. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е вид. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2012. 464 с.

18. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навч. посібник. Київ: Вища школа, 2000. 480 с.

19. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 3-тє, переробл. та допов. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 272 с.

20. Психологу для роботи: діагностичні методики: навч. посіб./ за ред. М. В. Лемак, В. Ю. Петрище. Ужгород: Видавництво О. Гаркуші, 2012. 616 с.

21. Савчин М. В. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 344 с.

22. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 296 с.

23. Степанов О. М. Основи психології і педагогіки: навч. посіб., 3-тє вид., допвн. Київ: Академвидав, 2012. 528 с.

1. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. / О. В. Скрипченко та ін. 3-тє вид., випр. і доп. Київ: Каравела, 2012. 400 с.
3. Гошовська Д. Т. Психологія та методика педагогічно-корекційного тренінгу: навч.-метод. посіб. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 220 с.
4. Дмитріюк Н.С. Психологічні особливості становлення професійної компетентності студентів у процесі фахової підготовки. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Київ: ДП “Інформаційно-аналітичне агенство” 2020. Том Х: Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія. Вип. 34. С. 117 – 128.
5. Дмитріюк Н.С. Емоційна стійкість як важлива складова особистості у період фахової підготовки. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Том VI: Психологія обдарованості. Вип. 17. Київ-Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. С. 108-117.
6. Дмитріюк Н.С. Педагогічна емпатія як психологічний чинник розуміння дитини в умовах освітнього. *Теорія і практика сучасної психології: Збірник наукових праць* / гол. ред. В. В. Зарицька. №1., Т. 1. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 171 – 174.
7. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: навч. посіб. Київ: ЕксОб, 2001. 303 с.
8. Коробанов Ю. М., Коробанов А. Ю. Теорія і практика комунікацій: навч. посіб. Миколаїв: НУК, 2011. 72 с
9. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики: навч. посіб. , 2-е вид. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2012. 464 с.
10. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія. Суми, 2010. 352 с.
11. Психологу для роботи: діагностичні методики / за ред. М. В. Лемак. Ужгород: Видавництво О. Гаркуші, 2012. 616 с
12. Приходько Ю. О. Практична психологія: введення у професію: навч. посібник. Київ: Каравела, 2012. 248 с.
13. Степанов О. М. Педагогічна психологія. Київ : Академвидав, 2011. 413 с.
14. Тавровецька Н. І. Психологія сім'ї. Херсон: ПП Вишемирський В. С., 2012. 232 с.

Інтернет-ресурси

www.psi.webzone.ru – психологічний словник
www.elib.org.ua – цифрова бібліотека України
www.psylib.kiev.ua – психологічна бібліотека Київського фонду сприяння розвитку психологічної культури
www.ncuxo.org.ua – електронна енциклопедія психології
www.osvita.org.ua – освітній сайт
www.portalus.ru – всеросійська віртуальна енциклопедія
www.psy.rin.ru – психологія на сайті російської інформаційної мережі

www.humanities.edu.ru – російська освіта: система федеральних освітніх порталів

www.allbest.ru/union – союз освітніх сайтів

<http://chitalka.info> – студентська електронна бібліотека

<http://ru.wikipedia.org> – Вікіпедія: вільна електронна енциклопедія (російська)

<http://uk.wikipedia.org> – Вікіпедія: вільна електронна енциклопедія (українська)

www.ukrbook.net – сайт Книжкової палати України

www.lib.com.ua - електронна бібліотека

www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. Вернадського